

Albert Bartoszewicz

"Terminologia kościelna. Mały słownik opisowy polsko-ukraiński i ukraińsko-polski", Antoni Markunas, Tamara Ucztiel, Poznań 1995 : [recenzja]

Acta Polono-Ruthenica 4, 411-412

1999

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

czenia przenośne, stylistycznie nacechowane, ideologiczne), a także ustalenia prawidłowości w zakresie tworzenia syntaktycznych jednostek wyższego rzędu oraz określenia wewnątrztekstowych związków międzyzdaniowych i określenia cech kategorii antropologicznych w semantyce dyskursu.

Należy też wskazać na pewien ważny krok organizacyjny wydawców, którzy w każdym kolejnym tomie zamieszczają spis treści tomów poprzednich. To wartościowy zabieg uogólniania informacji o swojej serii. Jest to wyjście naprzeciw dociekliwemu czytelnikowi, który trafiając na pojedynczy tom „Studiów” otrzymuje możliwość wyglądu do zawartości całego cyklu.

Prace publikowane w donieckich „Studiach Lingwistycznych” prezentują wysoki poziom merytoryczny i dają dobre świadectwo współczesnej lingwistyce ukraińskiej, która troskliwie pochylając się nad własnym językiem jest otwarta na kontakty ze światem, śmiało i kompetentnie formułuje swoje myśli. W skierowaną również i do nas myśl warto uważnie się wstuchać i podjąć z nią dyskusję. Korzyści będą obustronne

Michał Sarnowski, Wrocław

Antoni Markunas, Tamara Uczitiel, *Terminologia kościelna. Mały słownik opisowy polsko-ukraiński i ukraińsko-polski*, Poznań, Wydawnictwo Naukowe UAM 1995, 175 s.

W świetle intensywnego ożywiania się bezpośrednich kontaktów polsko-ukraińskich, zwłaszcza kulturowych, naukowych i religijnych, wydanie tego słownika należy powitać z satysfakcją. Jest to tym bardziej istotne, że dotychczasowa leksykografia przekładowa polsko-ukraińska i ukraińsko-polska nie mogła się wykazać ważniejszymi osiągnięciami naukowymi. Niewątpliwie należy uznać, że omawiana publikacja, dotycząca tak istotnych spraw życia duchowego ludzi na Ukrainie i w Polsce, jest pionierska, uzupełnia bowiem lukę w rozumieniu terminologii kościelnej polsko-ukraińskiej i odwrotnie.

Autorzy w miarę starannie dobrali i opracowali objaśnienia (opisy, definicje) poszczególnych terminów i ich związków wyrazowych subjęzyka sakralnego, odnoszącego się do chrześcijaństwa, ściślej - do katolicyzmu, grekokatolicyzmu i prawosławia (Kościoła Wschodniego) z uw-

zględzeniem niektórych pojęć towarzyszących. Z punktu widzenia do-tychczasowej leksykografii przekładowej układ omawianej publikacji jest niestereotypowy, gdyż każdy termin sakralny zdefiniowano (opisano) w języku wyjściowym z dodaniem na końcu artykułu hasłowego ekwiwalentu w języku docelowym. Stosownie do tego słownik składa się z dwóch zasadniczych części: 1. słownika polsko-polskiego z dodaniem ekwiwalentów w języku ukraińskim oraz 2. słownika ukraińsko-ukraińskiego z dodaniem odpowiedników w języku polskim.

Słownik zawiera około 1100 haseł w części pierwszej i mniej więcej tyle (różnice w zestawie są uzasadnione) w części drugiej. Ważnym uzupełnieniem tego słownika jest załącznik (s. 163-178), zawierający w obu językach teksty najważniejszych modlitw, podstawowych zasad wiary chrześcijańskiej (katechizm), nazwy i daty najważniejszych chrześcijańskich świąt stałych i ruchomych w Kościele Zachodnim i w Kościele Wschodnim, przy czym uwzględniono kalendarze juliański i gregoriański oraz podano daty Wielkanocy na lata 1995 - 2025.

Z pewnością publikacja ta przyda się nie tylko uczniom i studentom podczas nauki religii, lecz przede wszystkim - jak wyrażają nadzieję Autorzy w przedmowie - szerokim rzeszom wiernych wyznania rzymsko-katolickiego, katolikom obrządku bizantyjsko-ukraińskiego i wyznawcom wiary prawosławnej, zamieszkałym na ziemiach polskich i ukraińskich.

Albert Bartoszewicz, Olsztyn

Polsko-wschodniosłowiańskie kontakty i powiązania kulturowe, literackie i językowe - międzynarodowe cykliczne konferencje w Olsztynie

Na VI Międzynarodowej Konferencji Naukowej zorganizowanej przez Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej WSP w Olsztynie prof. zw. dr hab. Ryszard Łużny mówił między innymi: „Dobrze by wreszcie było, aby możliwie szybko udało się w Olsztynie zorganizować najpierw stosowne spotkanie środowiskowe, a potem konsekwentnie zgromadzić i wydać drukiem jego dorobek myślowy, spotkanie poświęcone omówieniu tych procesów i przemian, jakie dokonały się w ostatnich latach w polskim słowianoznawstwie «wschodnim» tak w zakresie przeobrażeń